

คำถามสำคัญสำหรับข้อมูลที่ผู้บริหารต้องการ ในการทำธุรกิจภายใต้ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

จักรกฤษณ์ ดวงพิสดรา*

วัชรา จันทาทับ**

สมเกียรติ ลีลาทวิวุฒิ***

บทคัดย่อ

ภาคเอกชนและภาครัฐของไทยต้องปรับตัวต่อการเปิดตลาดการค้าและการลงทุนเพิ่มขึ้นภายใต้ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ผู้บริหารธุรกิจแต่ละอุตสาหกรรมล้วนต้องการใช้ข้อมูลเพื่อประโยชน์ในการดำเนินธุรกิจในประเทศอาเซียนแตกต่างกัน การศึกษานี้ใช้การสนทนากลุ่มกับผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อรับทราบข้อมูลที่ภาคธุรกิจต้องการ คณะผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหาและจัดหมวดหมู่ข้อมูล โดยข้อมูลที่ผู้บริหารต้องการในการทำธุรกิจภายใต้ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ประกอบด้วย กลุ่มคำถามสำหรับข้อมูลระดับมหภาค และกลุ่มคำถามสำหรับข้อมูลระดับอุตสาหกรรม ซึ่งแยกย่อยออกเป็น 12 สาขาย่อย ตามที่อาเซียนกำหนดให้เป็นสาขาเศรษฐกิจที่ให้ความสำคัญในลำดับสูง ผลการศึกษพบว่า ยังไม่มีหน่วยงานใดในประเทศไทยที่รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลระดับมหภาคและอุตสาหกรรมดังกล่าวที่จำเป็นต้องใช้ในการทำธุรกิจในอาเซียน ประเทศไทยต้องจัดตั้งศูนย์กลางเพื่อให้บริการข้อมูลธุรกิจอัจฉริยะสำหรับผู้บริหารในการดำเนินธุรกิจในแต่ละประเทศสมาชิกอาเซียนได้ประสบผลสำเร็จ

คำสำคัญ: คำถามสำคัญ ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ผู้บริหาร ข้อมูล

* ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

** อาจารย์ประจำคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

*** นักวิจัย หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

The Key Management Questions that Lead to Data Requirement for Doing Business in AEC

*Chackrit Duangphastra**

*Wachara Chantatub***

*Somkiat Leelataweewud****

Abstract

Thailand's private and public sectors are required to adjust to deal with more liberal trade and investment under ASEAN Economic Community. Executives from various industries have different requirements for data to make use of ASEAN Economic Community. Focus group with industrial experts was used in this study to gain data in demand from business side. Researchers employed content analysis and established two sets of key questions for executives regarding data needed to do business in ASEAN Economic Community comprising macro data and industrial data which categorized into twelve sub sectors as designated by ASEAN as economic priority sectors. The study discovered that no organization in Thailand collected and analyzed such macro and industrial data required to do business in ASEAN. Thailand thus must establish center providing business intelligence for executives to operate in each ASEAN member country successfully.

Keywords: Key Questions, ASEAN Economic Community, Executive, Data

* Assistant Professor, Chulalongkorn Business School, Chulalongkorn University.

** Lecturer, Chulalongkorn Business School, Chulalongkorn University.

***Researcher, Doctor of Business Administration Program, Dhurakij Pundit University.

1. บทนำ

การรวมกลุ่มเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 เพื่อให้ภูมิภาคอาเซียนรวมตัวเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียวด้วยการใช้มาตรการลดและยกอากรขาเข้า มาตรการลดอุปสรรคที่มีไม่ภาษี การเปิดตลาดการค้าบริการ การเปิดตลาดการลงทุน การส่งเสริมและคุ้มครองการลงทุน การส่งเสริมการเคลื่อนย้ายแรงงานที่มีทักษะฝีมือและผู้ประกอบวิชาชีพ ตลอดจนการยกระดับความร่วมมือหลากหลายสาขาทั้งด้านการเกษตรกรรม อุตสาหกรรม และบริการ ทำให้ผู้บริหารหน่วยงานภาคเอกชนและภาครัฐของไทยจำเป็นต้องปรับตัวเชิงรับและเชิงรุกและอาจทำให้ต้องปรับรูปแบบการดำเนินธุรกิจไปจากเดิม

จากการศึกษาข้อมูลสถิติการค้าระหว่างประเทศของไทยในตลาดอาเซียน ได้แก่ บรูไน กัมพูชา อินโดนีเซีย ลาว มาเลเซีย เมียนมาร์ ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ และเวียดนาม ซึ่งจัดรวบรวมโดยกระทรวงพาณิชย์ในปี พ.ศ. 2557 พบว่า กลุ่มสินค้าที่ไทยมีศักยภาพในการส่งออกและนำเข้าส่วนใหญ่ซึ่งนับตามมูลค่าการค้าเป็นสินค้าอุตสาหกรรม โดยด้านการส่งออกกลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมสำคัญที่ไทยส่งออกมาก ได้แก่ น้ำมันสำเร็จรูป รถยนต์และอุปกรณ์ เคมีภัณฑ์ เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ เม็ดพลาสติก เครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ เหล็กและผลิตภัณฑ์เหล็ก แผงวงจรไฟฟ้า ผลิตภัณฑ์ยาง และเครื่องยนต์ ตามลำดับ ส่วนกลุ่มสินค้าเกษตรและอาหารสำคัญที่ไทยส่งออกมาก ได้แก่ น้ำตาลทราย เครื่องดื่ม ยางพารา ข้าว อาหารสำเร็จรูป และผลไม้ ตามลำดับ (กระทรวงพาณิชย์, 2558)

อย่างไรก็ตาม สินค้าอุตสาหกรรม และสินค้าเกษตรและอาหารหลายรายการของไทยมีมูลค่าการส่งออกลดลงอย่างเห็นได้ชัด เนื่องจากศักยภาพการแข่งขันของไทยลดลง ประกอบกับต้องเผชิญความผันผวนของระดับราคาและระดับการแข่งขันในตลาดอาเซียนแต่ละประเทศที่เพิ่มขึ้น เนื่องจากอาเซียนแต่ละประเทศก็ยังมีการพัฒนาอุตสาหกรรมภายในประเทศและเปิดตลาดให้กับประเทศอื่นๆ ในโลกซึ่งประกอบด้วยประเทศสมาชิกอาเซียน จีน ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ ฯลฯ นำสินค้าเข้ามาจำหน่ายได้เช่นเดียวกัน โดยหากพิจารณามูลค่าการส่งออกนับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2553 ถึง ปี พ.ศ. 2557 พบว่า สินค้าส่งออกหลายรายการของไทยมีมูลค่าการส่งออกที่ลดลง เช่น น้ำมันสำเร็จรูป ผลิตภัณฑ์ยาง น้ำตาลทราย ขณะเดียวกัน มีสินค้าดาวรุ่งที่มีศักยภาพในการส่งออกหลายรายการที่มีอัตราการเติบโตอย่างต่อเนื่อง เช่น รถยนต์และอุปกรณ์ เคมีภัณฑ์ เม็ดพลาสติก เครื่องคอมพิวเตอร์ แผงวงจรไฟฟ้า ผลิตภัณฑ์พลาสติก เครื่องดื่ม กระดาษและผลิตภัณฑ์ รวมถึงสินค้าที่ส่งออกโดยผู้ประกอบการรายย่อย (SME) เช่น ผลไม้ (ทุเรียน มังคุด ลำไย) และอาหารสัตว์เลี้ยง เป็นต้น ในทำนองเดียวกัน กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมที่ไทยนำเข้ามากจากอาเซียนแบ่งเป็นกลุ่มสินค้าวัตถุดิบที่ไทยใช้ในการผลิตและแปรรูปต่อ ได้แก่ น้ำมันดิบ ก๊าซธรรมชาติ ถ่านหิน เครื่องจักรกล เครื่องจักร

ไฟฟ้า และเคมีภัณฑ์ กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมที่อยู่ภายใต้ระบบโซ่อุปทาน (Supply Chain) เดียวกัน ที่ต้องมีการประกอบแล้วส่งกลับออกไป เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ แผงวงจรไฟฟ้า และ ชิ้นส่วนยานยนต์ และกลุ่มสินค้าเกษตรและอาหารที่ไทยนำเข้าเนื่องจากสินค้าที่ผลิตในไทยมีปริมาณ ไม่พอเพียง ได้แก่ สัตว์มีชีวิต (โค กระบือ) ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ถั่วเหลือง น้ำมันปาล์ม ผักผลไม้ (กะหล่ำปลี แครอท กล้วย) และมันสำปะหลัง เป็นต้น

ในการทำงานเดียวกัน การรวมกลุ่มเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนได้ก่อให้เกิดโอกาสสำหรับ ธุรกิจบริการสาขาต่างๆ ที่มีการขยายตัวเชื่อมโยงในอาเซียนอย่างมาก อาทิ การเปิดเส้นทางบินและ เพิ่มเที่ยวบินเชื่อมโยงในตลาดอาเซียน (โดยเฉพาะเส้นทางบินไปยังเมียนมาร์ ลาว สิงคโปร์ และ อินโดนีเซีย) การเพิ่มขึ้นของปริมาณนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้าประเทศไทยและนักท่องเที่ยวไทยที่ เดินทางไปอาเซียน การขยายตัวของเส้นทางขนส่งทางถนนและกิจการขนส่งและโลจิสติกส์ ชายแดน บริการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และบริการสุขภาพ

จากข้อมูลข้างต้นจะเป็นการจุดประกายให้เกิดคำถามเกี่ยวกับโอกาสและอุปสรรคที่เกิด จากการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ทำให้ผู้บริหารธุรกิจภาคเอกชนในหลากหลายสาขาต้อง มีการเตรียมความพร้อม โดยเฉพาะการเตรียมความพร้อมด้านข้อมูลเพื่อการตัดสินใจในการทำ ธุรกิจระหว่างประเทศในรูปแบบต่างๆ ได้แก่ การส่งออก การนำเข้า การเข้าไปร่วมทุนหรือลงทุน ประกอบธุรกิจในต่างประเทศ การเข้าไปทำงานในต่างประเทศ และการเตรียมรองรับการเข้ามาของสินค้า บริการ การลงทุน และแรงงานของคนต่างประเทศที่เพิ่มขึ้น ทำให้มีความจำเป็นต้องมีการศึกษาความ ต้องการ โดยเฉพาะคำถามสำคัญที่ผู้บริหารธุรกิจในแต่ละสาขาต่างๆ ต้องการทราบก่อนนำคำถามไปพัฒนา เป็นระบบธุรกิจอัจฉริยะ (Business Intelligence) ซึ่งเป็นแนวคิดเกี่ยวกับการนำซอฟต์แวร์ที่ดึง ข้อมูลจากคลังข้อมูลเพื่อจัดทำรายงานในรูปแบบหลากหลายมิติที่เป็นที่น่าสนใจของผู้บริหารธุรกิจใน หลากหลายสาขาซึ่งมีทั้งข้อมูลที่เป็นภาพรวมทั่วไป และข้อมูลเฉพาะด้านที่สะท้อนมุมมอง ความต้องการของผู้บริหารธุรกิจในแต่ละสาขาอุตสาหกรรม เพื่อสนับสนุนการตัดสินใจใน การดำเนินงานขององค์กรธุรกิจ โดยแนวคิดนี้มีหลักการมาจากการประยุกต์ใช้ระบบ Business Intelligence (BI) ซึ่งเป็นชุดของเครื่องมือ เทคโนโลยี และโปรแกรมที่ใช้ในกระบวนการรวบรวม จัดการ วิเคราะห์ และแปลงข้อมูลให้เป็นสารสนเทศในรูปแบบของรายงานที่แสดงความหลากหลาย ของมุมมอง เพื่อประเมินประสิทธิภาพการดำเนินงาน สนับสนุนการตัดสินใจ วางแผนธุรกิจ และ กำหนดกลยุทธ์ (Rajan, 2009; Reinschmidt, and Francoise, 2000) ซึ่งแนวทางการตัดสินใจ ทางธุรกิจ ได้แก่ (1) การตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ ซึ่งเป็นการตัดสินใจในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพ การแข่งขัน การอยู่รอด การเติบโตของธุรกิจในอนาคต และ (2) การตัดสินใจด้านการจัดการ และบริหารขององค์กรในด้านการผลิต การตลาด การเงิน และการบริหารทรัพยากรมนุษย์ เป็นต้น

ดังนั้นการกำหนดคำถามสำคัญที่ตรงกับความต้องการจะช่วยให้สามารถออกแบบระบบข้อมูลและรูปแบบการรายงานผลที่เหมาะสม และการจัดตั้งหน่วยงานเพื่อรับผิดชอบจัดเก็บและประมวลผล เพื่อช่วยยกระดับขีดความสามารถในการวิเคราะห์ข้อมูลให้สามารถบริหารกลยุทธ์การทำธุรกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ และทันต่อเหตุการณ์ ดังนั้นบทความวิจัยนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและรวบรวมประเด็นคำถามสำคัญสำหรับข้อมูลที่ผู้บริหารต้องการในการทำธุรกิจภายใต้ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

2. ทบทวนวรรณกรรม

2.1 ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

อาเซียนประกอบด้วย 10 ประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ได้แก่ บรูไน อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ ไทย กัมพูชา ลาว เมียนมาร์ และเวียดนาม โดยผู้นำอาเซียนกำหนดให้สมาชิกอาเซียนทุกประเทศมีการพัฒนาโดยรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจทั้งในเชิงลึกและเชิงกว้างเข้าสู่ประชาคมอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC) ในปี พ.ศ. 2558 โดยในส่วนของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ซึ่งเป็น 1 ใน 3 เสาหลัก ผู้นำอาเซียนต้องการผลักดันให้อาเซียนเป็นฐานการผลิตและตลาดเดียว มีความสามารถในการแข่งขันและสามารถปรับตัวต่อพลวัตเศรษฐกิจการค้าของโลกได้ โดยใช้มาตรการต่างๆ เพื่อส่งเสริมการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ เช่น การอำนวยความสะดวกในการเดินทางของนักธุรกิจ ผู้เชี่ยวชาญ และแรงงานฝีมือ การยกระดับกลไกการทำงานด้านสถาบันต่างๆ ของอาเซียน การพัฒนาความร่วมมือด้านทรัพยากรมนุษย์ การยอมรับคุณสมบัติของผู้ประกอบวิชาชีพ การปรึกษาหารืออย่างใกล้ชิดเรื่องนโยบายเศรษฐกิจมหภาคและการเงิน มาตรการสนับสนุนทางการเงินเพื่อการค้า การเชื่อมโยงโครงข่ายการขนส่งและพลังงาน การพัฒนาการค้าอิเล็กทรอนิกส์ และการเพิ่มการมีส่วนร่วมของภาคเอกชนในการรวมกลุ่ม

AEC จะมีคุณลักษณะที่สำคัญ ได้แก่ (1) การเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียวกัน (2) การเป็นภูมิภาคที่มีขีดความสามารถในการแข่งขันสูง (3) การเป็นภูมิภาคที่มีการพัฒนาเศรษฐกิจที่เท่าเทียมกัน และ (4) การเป็นภูมิภาคที่บูรณาการเข้ากับเศรษฐกิจโลกได้อย่างสมบูรณ์ ซึ่งอธิบายได้ตามแผนงานในแต่ละส่วน ดังนี้ (ASEAN Secretariat, 2008)

การเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียว

องค์ประกอบของการทำให้อาเซียนเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียวแบ่งเป็น 5 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) การเคลื่อนย้ายสินค้าอย่างเสรีโดยใช้การยกเลิกภาษีนำเข้า และลดอุปสรรคที่มีใช้ภาษีที่ไม่เอื้อต่อการเคลื่อนย้ายสินค้าอย่างเสรี เช่น การปรับพิธีการศุลกากรให้เป็นรูปแบบเดียวกัน

การใช้ระบบศูนย์บริการเบ็ดเสร็จและการเชื่อมโยงพิธีการศุลกากรทางอิเล็กทรอนิกส์ การประเมินราคาศุลกากร กฎแหล่งกำเนิดสินค้า และการยอมรับมาตรฐานสินค้าร่วมกัน เป็นต้น (2) การเคลื่อนย้ายบริการอย่างเสรี โดยเปิดตลาดการถือหุ้นในธุรกิจบริการต่างๆ ให้ต่างชาติถือหุ้นข้างมากได้ โดยเฉพาะสาขาบริการที่สำคัญ เช่น เทคโนโลยีสารสนเทศ โลจิสติกส์ การท่องเที่ยว และบริการสุขภาพ ตลอดจนการจัดทำข้อตกลงยอมรับคุณสมบัติวิชาชีพ (3) การเคลื่อนย้ายการลงทุนอย่างเสรี เพื่อดึงดูดการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศ (Foreign Direct Investment: FDI) และการผ่อนคลายกฎระเบียบในการโอนเงินผลกำไรจากการลงทุนระหว่างประเทศ (4) การเคลื่อนย้ายเงินทุนอย่างเสรีมากขึ้น โดยผ่อนคลายข้อกำหนดการชำระเงินและการโอนเงินจากการทำธุรกรรมบัญชีเดินสะพัด และ (5) การเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมืออย่างเสรี โดยอำนวยความสะดวกการตรวจตราและการออกใบอนุญาตทำงานสำหรับแรงงานฝีมือและพัฒนามาตรฐานอาชีพในสาขาบริการที่สำคัญ

นอกจากนี้การเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียวได้รวมองค์ประกอบสำคัญ 2 ส่วน คือ (1) การรวมกลุ่มสาขาสำคัญ (Priority Sector) 12 สาขา ได้แก่ ผลิตภัณฑ์เกษตร ประมง ผลิตภัณฑ์ยางพารา สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม ยานยนต์ ผลิตภัณฑ์ไม้ อิเล็กทรอนิกส์ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สุขภาพ การท่องเที่ยว โลจิสติกส์ และการบิน และ (2) ความร่วมมือด้านอาหาร การเกษตร และป่าไม้

การเป็นภูมิภาคที่มีขีดความสามารถทางการแข่งขัน

การทำให้อาเซียนเป็นภูมิภาคทางเศรษฐกิจที่มีขีดความสามารถทางการแข่งขัน (Competitive Economic Region) แบ่งเป็น 6 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) การส่งเสริมนโยบายแข่งขันที่สร้างความเป็นธรรมทางการค้า (2) การพัฒนาระบบคุ้มครองผู้บริโภค (3) การส่งเสริมการใช้ทรัพย์สินทางปัญญาเพื่อกระตุ้นการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม (4) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการขนส่ง การสื่อสาร และการพลังงานไฟฟ้าและก๊าซเชื่อมโยงระหว่างกัน (5) การส่งเสริมการจัดทำอนุสัญญาอำนวยความสะดวกการเก็บภาษีซ้อน และ (6) การพัฒนานโยบายและโครงสร้างพื้นฐานรองรับพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ และผลักดันให้เกิดการค้าอิเล็กทรอนิกส์ระหว่างกัน

การพัฒนาเศรษฐกิจที่ทัดเทียมกัน

องค์ประกอบของการพัฒนาเศรษฐกิจที่ทัดเทียมกันแบ่งเป็น 2 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) การพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เพื่อให้มีขีดความสามารถทางการแข่งขัน โดยอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงข้อมูล ตลาด แหล่งเงินทุน รวมทั้งเทคโนโลยี และ (2) ส่งเสริมแนวคิดการรวมกลุ่มอาเซียนเพื่อลดช่องว่างภายในอาเซียน เช่น การส่งเสริมการรวมกลุ่มในอนุภูมิภาค ได้แก่ โครงการความร่วมมือเขตเศรษฐกิจสามฝ่ายอินโดนีเซีย-มาเลเซีย-ไทย (Indonesia-Malaysia-

Thailand Growth Triangle: IMT-GT) และโครงการความร่วมมืออนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง (Greater Mekong Subregion: GMS)

การเป็นภูมิภาคที่บูรณาการเข้ากับเศรษฐกิจโลกได้อย่างสมบูรณ์

ดำเนินการโดย (1) ส่งเสริมการจัดทำความตกลงการค้าเสรีระหว่างอาเซียนกับต่างประเทศ เช่น จีน ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ อินเดีย ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ และ (2) ส่งเสริมการเข้าไปมีส่วนร่วมในเครือข่ายของอุทกานของโลกมากขึ้น โดยรับหลักปฏิบัติสากลที่ดีและมาตรฐานการผลิตและจำหน่ายมาใช้ในภูมิภาค

การรวมกลุ่มเป็น AEC มีผลกระทบต่อหน่วยงานภาคเอกชนและภาครัฐของไทยในการปรับตัวเพื่อเตรียมความพร้อมรองรับต่อการเปิดตลาดการค้าสินค้า บริการ การลงทุน การแข่งขัน ด้านต้นทุนการผลิต การปรับเปลี่ยนแหล่งนำเข้าวัตถุดิบและแหล่งส่งออกสินค้า การปรับวิธีการจัดส่งและโลจิสติกส์ การเคลื่อนย้ายเงินทุนและแรงงาน การปรับมาตรฐานคุณภาพการผลิต การทำความเข้าใจกับสภาพวัฒนธรรมการค้า วัฒนธรรมการบริโภค และเศรษฐกิจสังคมในอาเซียน แต่ละประเทศ การปรับเปลี่ยนกฎกติกาการค้าและการลงทุนให้เป็นสากลมากขึ้น การเข้าถึงแหล่งข้อมูลและแหล่งเงินทุน การจับมือเป็นพันธมิตรธุรกิจและระบบโซ่อุปทาน ตลอดจนการพัฒนาความร่วมมือกับประเทศคู่เจรจากับอาเซียน ทำให้ผู้บริหารองค์กรธุรกิจหลากหลายสาขามีคำถามขึ้นมากมายว่าข้อมูลที่ตอบโจทย์การปรับตัวจากการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จะหาข้อมูลได้จากแหล่งใด ข้อมูลที่ได้มีความน่าเชื่อถือมากเพียงพอหรือไม่ จะมีการวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลอย่างไร และรูปแบบรายงานผลข้อมูลที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริหารระดับต่างๆ ในธุรกิจที่แตกต่างกันควรจะเป็นอย่างไร

2.2 คำถามสำหรับผู้บริหาร

แนวคำถามเรื่องการทำธุรกิจระหว่างประเทศสำหรับผู้บริหารในแต่ละธุรกิจล้วนมีความแตกต่างกันขึ้นกับวัตถุประสงค์การทำธุรกิจ ขนาดธุรกิจ ความพร้อมขององค์การและพนักงาน ระดับผู้บริหาร ความสนใจของผู้บริหาร สภาพแวดล้อมการแข่งขัน และความเสี่ยงการทำธุรกิจ เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ลักษณะการตั้งคำถามสามารถแบ่งเป็น 2 กลุ่มใหญ่ๆ คือ คำถามปลายปิด (Closed-ended Question) ซึ่งต้องการคำตอบสั้นๆ จากผู้ให้ข้อมูล สะดวกในการตอบ แต่มีข้อจำกัดคือไม่สามารถหาข้อมูลเชิงลึกได้ และคำถามปลายเปิด (Open-ended Question) ซึ่งต้องการคำตอบที่ยาวขึ้น รวมทั้งผู้ให้ข้อมูลสามารถให้ข้อมูลเชิงลึก ข้อคิดเห็น ทศนคติ และข้อสังเกต ทั้งนี้ การกำหนดคำถามที่เหมาะสมสำหรับผู้บริหารในการใช้ข้อมูลในการตัดสินใจในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ควรเป็นคำถามปลายเปิด เนื่องจากธุรกิจแต่ละประเภทมีความหลากหลาย

จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า คำถามที่ผู้บริหารธุรกิจระหว่างประเทศต้องการรู้มีความหลากหลายดังนี้

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ (2551) ได้จัดทำ 50 คำถาม เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับผู้ต้องการทราบข้อมูลเกี่ยวกับความตกลงการค้าเสรี (Free Trade Area: FTA) ดังนี้ (1) ทำไมไทยต้องทำ FTA ทำแล้วจะได้ประโยชน์อย่างไรบ้าง (2) มีหลักเกณฑ์อะไรในการคัดเลือกประเทศที่จะทำ FTA (3) มีการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินผลได้ผลเสียในการทำ FTA หรือไม่ (4) สถานการณ์เจรจา FTA ของไทยกับประเทศต่างๆ เป็นอย่างไร (5) หลังจากการทำ FTA กับออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ จีน อินเดีย และญี่ปุ่น แล้วทำให้การค้าขยายตัวมากขึ้นหรือไม่ (6) การทำ FTA รัฐบาลให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในทุกภาคส่วนหรือไม่ อย่างไร (7) รัฐบาลมีมาตรการช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบจากการทำ FTA อย่างไรบ้าง (8) ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเขตการค้าเสรีไทยกับประเทศต่างๆ จะหาได้จากที่ไหนบ้าง (9) การจัดทำความตกลงการค้าเสรีมีผลกระทบต่อกฎหมายภายในประเทศอย่างไร (10) ทำไมต้องจัดตั้งกองทุนเพื่อให้ความช่วยเหลือภาคการผลิตและบริการที่ได้รับผลกระทบจากการเปิดเสรีทางการค้า (11) ประโยชน์ของกองทุนปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตรคืออะไร (12) กองทุนฯ มีวิธีการให้ความช่วยเหลือภาคการผลิตที่ได้รับผลกระทบจากการเปิดเสรีอย่างไร (13) ผลกระทบจากการเปิดการค้าเสรีของไทยกับต่างประเทศมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องอย่างไร (14) ปัจจุบัน FTA ไทย-สหรัฐฯ มีความคืบหน้าอย่างไร (15) จะส่งแรงงานไปออสเตรเลียภายใต้ข้อตกลงการค้าเสรีไทย-ออสเตรเลียมีขั้นตอนอย่างไรบ้าง (16) ขั้นตอนการส่งออกเพื่อการใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษีศุลกากรภายใต้ FTA ไทย-ออสเตรเลียเป็นอย่างไร (17) ภายใต้ FTA ไทย-ออสเตรเลีย ไทยได้รับสิทธิประโยชน์ในการเข้าไปทำงานอย่างไร (18) การทำ FTA กับออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ เกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อและโคนมได้รับความเดือดร้อนมาก รัฐบาลได้มีการดำเนินการอย่างไรบ้าง (19) ขั้นตอนการทำ FTA ไทย-อินเดียเป็นอย่างไร (20) ขอบเขตอัตราภาษีของสินค้า 82 รายการของ FTA ไทย-อินเดีย (21) อัตราภาษีนำเข้าเฉลี่ยภายในประเทศอินเดียเป็นเท่าไร (22) สิทธิและประโยชน์ที่ไทยจะได้รับจากข้อตกลงเขตการค้าเสรีไทย-อินเดียมีอะไรบ้าง (23) FTA ไทย-ญี่ปุ่นมีผลกระทบต่ออุตสาหกรรมยานยนต์ไทยแค่ไหน อย่างไร (24) ทำไมต้องทำ FTA กับญี่ปุ่น (25) FTA ไทย-ญี่ปุ่น ฝ่ายไทยมีข้อผูกพันการค้าบริการและการลงทุนอย่างไร (26) พ่อครัวแม่ครัวไทยได้สิทธิพิเศษอะไรจาก FTA ไทย-ญี่ปุ่น (27) ไทยจะได้ประโยชน์อย่างไรจากความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น (Japan-Thailand Economic Partnership Agreement: JTEPA) โดยเฉพาะในเรื่องสินค้าเกษตร (28) การลงทุนใน JTEPA ไทยจะได้ประโยชน์อะไรในด้านการค้าบริการและการลงทุน (29) JTEPA จะเปิดโอกาสให้มีขยะพิษจากญี่ปุ่นเข้ามาในไทยมากขึ้นหรือไม่ (30) ขั้นตอนการส่งออกผลไม้ไปประเทศจีนเป็นอย่างไร (31) การทำ FTA กับจีนส่งผลให้เกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมได้รับความเดือดร้อนมาก

รัฐบาลได้มีการดำเนินการอย่างไรบ้าง (32) อาเซียนจะเข้าสู่ AEC ภายในปี ค.ศ. 2015 ไทยจะต้องเตรียมตัวและมีมาตรการรองรับอย่างไร (33) ไทยจะได้ประโยชน์อย่างไรจากการเป็น AEC ในทางกลับกัน ไทยมีพันธกรณีต้องดำเนินการด้านใดบ้าง (34) กระทรวงพาณิชย์มีการประชาสัมพันธ์สร้างความรู้ความเข้าใจเรื่อง AEC อย่างไรบ้าง (35) ความคืบหน้าในการเจรจา FTA ระหว่าง ASEAN กับคู่เจรจาเป็นอย่างไร (36) ในกรอบอาเซียนมีการเจรจาทำ FTA กับประเทศใดบ้างหรือไม่ และจะได้รับประโยชน์อย่างไร (37) กลุ่มต่างๆ ที่มีบทบาทในการเจรจาลินค้าเกษตรภายใต้องค์การการค้าโลก (World Trade Organization: WTO) มีกลุ่มอะไรบ้าง (38) สถานะล่าสุดของการเจรจารอบโดฮาเป็นอย่างไร (39) หากการเจรจารอบโดฮาสำเร็จและมีผลบังคับใช้ ไทยคาดว่าจะได้รับประโยชน์อย่างไรบ้าง (40) ลำดับขั้นการฟ้องร้องคดีใน WTO เป็นอย่างไร (41) คดีสำคัญที่ไทยฟ้องชนะใน WTO มีอะไรบ้าง (42) มาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืชภายใต้องค์การการค้าโลกคืออะไร (43) การค้าและสิ่งแวดล้อมภายใต้ WTO มีความสำคัญอย่างไร (44) มาตรการตอบโต้การทุ่มตลาดภายใต้ WTO มีประโยชน์อย่างไร (45) ความตกลงเขตการค้าเสรีในกรอบอัครภพมีสาระสำคัญอย่างไร (46) จะทราบภพนำเข้าสินค้าจากประเทศต่างๆ ได้อย่างไร (47) จะทราบรหัสพิกัดอัตราศุลกากรของสินค้าที่ต้องการนำเข้าและส่งออกได้อย่างไร (48) รายชื่อของผู้นำเข้าและส่งออกไปยังประเทศต่างๆ จะสามารถหาได้จากที่ใด (49) ขอบข่ายรายละเอียดงานสัมมนาต่างๆ ที่ทางกรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศจัดขึ้นได้จากแหล่งข้อมูลใดบ้าง และ (50) อยากทราบว่า (12) ดุลการค้าของไทยกับจีนเป็นเช่นไร

อัทธ์ พิศาลวานิช (2557) ระบุว่า 10 คำถามที่น่าสนใจสำหรับการลงทุนในพม่า ได้แก่ (1) กฎหมายประเทศพม่าที่ควรทราบก่อนตัดสินใจลงทุนมีอะไรบ้าง (2) อุปสรรคหรือข้อควรระวังในการลงทุนในประเทศพม่ามีอะไรบ้าง (3) ภพของพม่าที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนเป็นอย่างไร (4) การนำเงินเข้าออกประเทศพม่าอย่างไร (5) การขนส่งวัตถุดิบเข้าประเทศพม่ามีต้นทุนเท่าใด (6) สัดส่วนการถือครองหุ้นและสิทธิพิเศษที่ให้กับนักลงทุนชาวไทยในกรณีเปิดบริษัทในพม่าเป็นอย่างไร (7) การถือครองหรือเช่าที่ดินในประเทศพม่าทำได้หรือไม่ (8) ค่าแรงขั้นต่ำภายในประเทศพม่าเป็นเท่าไร (9) ใบอนุญาตทำงานของคนไทยในบริษัทที่จดทะเบียนในพม่าใช้ได้เป็นเวลานานเพียงใด และ (10) การจดทะเบียนบริษัทและการจัดตั้งบริษัทจดทะเบียนในพม่าต้องทำอย่างไร

Department of Commerce (2015) ประเทศสหรัฐอเมริกา ระบุว่าคำถามที่ผู้ประกอบการในสหรัฐอเมริกาสอบถามอยู่บ่อยครั้งในการส่งออกสินค้าไปต่างประเทศ ได้แก่ (1) จะหาข้อมูลมาตรฐานสินค้าจากต่างประเทศได้อย่างไร (2) จะหาข้อมูลการขอใบอนุญาตนำเข้าสินค้าของประเทศคู่ค้าได้อย่างไร (3) กรณีการส่งออกสินค้าไปประเทศที่มีความตกลงการค้าเสรี จะต้องใช้เอกสารอะไรเพื่อประกอบการขอรับสิทธิประโยชน์ (4) สินค้าและบริการของกิจการของเราจะมีศักยภาพในการขายในตลาดต่างประเทศมากน้อยเพียงใด (5) กฎระเบียบข้อบังคับของต่างประเทศมีความเข้มงวดในการบังคับใช้มากน้อยเพียงใด และ (6) ประเทศผู้นำเข้ามีการเก็บอากรทุ่มตลาดกับสินค้าของเราหรือไม่

Forum for International Trade Training (2015) ของประเทศแคนาดา ระบุว่า 5 คำถามสำคัญที่ผู้ส่งออกต้องรู้ก่อนจะทำการส่งออกไปตลาดต่างประเทศ ได้แก่ (1) กิจการควรจะไปสู่การทำตลาดในต่างประเทศหรือไม่ เพื่อประเมินโอกาสและอุปสรรคในเบื้องต้น โดยอย่างน้อยที่สุดกิจการของเราควรจะมีคู่แข่งหลักในตลาดต่างประเทศให้ได้ และที่สำคัญต้องเป็นคู่แข่งเดิมที่เคยแข่งขันกับกิจการของเราในตลาดภายในประเทศ (2) กิจการควรใช้กลยุทธ์ใดในการเข้าสู่ตลาดต่างประเทศ เช่น การส่งออก การแต่งตั้งตัวแทนหรือผู้กระจายสินค้าต่างประเทศ การเข้าไปร่วมทุนจัดตั้งกิจการ หรือการเข้าไปลงทุนถือหุ้นทั้งหมดเพื่อทำการผลิตในต่างประเทศ (3) ปัจจัยด้านวัฒนธรรมที่แตกต่างจะมีผลกระทบต่อการทำธุรกิจของเรามากน้อยเพียงใด ซึ่งจะส่งผลต่อความสามารถในการทำตลาด การตั้งราคา การว่าจ้างพนักงานท้องถิ่นเพื่อเข้ามาทำงานในกิจการ (4) ต้นทุนรวมทั้งหมดในการทำตลาดต่างประเทศเป็นเท่าใด ซึ่งทำให้กิจการต้องจัดเตรียมงบประมาณเพื่อเหลือเผื่อขาดเพื่อใช้ในการพัฒนาธุรกิจ การเดินทางเพื่อติดต่อกับงานและลูกค้า และที่สำคัญการเข้าไปทำธุรกิจในต่างประเทศจะช่วยให้กิจการมีความสามารถในการทำกำไรมากขึ้นหรือลดลง และ (5) กิจการของเราพบขั้นตอนการทำงานและการเตรียมเอกสารที่เกี่ยวข้องหรือไม่ เช่น เอกสารเพื่อทำพิธีการศุลกากรและการขนส่ง เอกสารเพื่อการจดทะเบียนธุรกิจ เอกสารเพื่อการขออนุญาตประกอบธุรกิจเฉพาะ เอกสารการชำระเงินระหว่างประเทศ เป็นต้น

จากการศึกษาแนวคำถามเพื่อหาข้อมูลที่ใช้ในการตัดสินใจทำธุรกิจระหว่างประเทศ พบว่ามีความหลากหลายมาก อย่างไรก็ตาม มีลักษณะคำถามบางกลุ่มที่ผู้ใช้ข้อมูลมีความต้องการเหมือนกัน อาทิ กลุ่มคำถามด้านกฎระเบียบการขอใบอนุญาต กฎระเบียบพิธีการศุลกากร กฎระเบียบมาตรฐานสินค้า กฎระเบียบการลงทุน กฎระเบียบการทำงานในต่างประเทศ และโอกาสที่สินค้า/บริการที่ส่งออกจะประสบความสำเร็จในตลาดต่างประเทศ เป็นต้น อย่างไรก็ตาม เป็นที่ยอมรับกันว่า แนวคำถามที่เหมาะสมควรจะเป็นคำถามปลายเปิด โดยสามารถอ้างอิงวิธีการตั้งคำถามเกี่ยวกับประสิทธิภาพเพื่อให้เข้าใจสถานการณ์ที่ผู้บริหารธุรกิจแต่ละรายประสบในการทำธุรกิจระหว่างประเทศได้ดีขึ้น โดยใช้แนวทางการตั้งคำถามแบบ 5W 2H ได้แก่ (1) What เพื่อสอบถามถึงเป้าหมาย (2) Why เพื่อสอบถามถึงวัตถุประสงค์ (3) Where เพื่อสอบถามถึงสถานที่ (4) When เพื่อสอบถามถึงลำดับขั้น (5) Who เพื่อสอบถามถึงผู้รับผิดชอบ (6) How เพื่อสอบถามถึงวิธีการ และ (7) How Much เพื่อสอบถามถึงมูลค่า/ค่าใช้จ่าย/รายรับ เป็นต้น เพื่อเป็นการประเมินถึงประเภทของข้อมูลที่ผู้บริหารธุรกิจระหว่างประเทศต้องการรับรู้เพื่อใช้ประโยชน์จากประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในการทำธุรกิจระหว่างประเทศ

สอดคล้องกับ Robinson และ Rackstraw (1972) กล่าวถึงการตั้งคำถามแบบ 5W 2H และอธิบายคำที่ใช้ในประโยคเพื่อการตั้งคำถาม นอกจากนี้การตั้งคำถามยังต้องอ้างอิงประเด็นที่เกี่ยวข้อง เช่น ภูมิภาค ประวัติศาสตร์ องค์กร ลีอ กระบวนการ เป็นต้น (Pomerantz, 2005)

Moffitt (2011) กล่าวถึงแบบจำลองที่มีชื่อว่า Moffitt Question Type Model หรือ MQTM ซึ่งเป็นแบบจำลองการตั้งคำถามโดยอ้างอิงมุมมองด้านคุณลักษณะทางภาษาศาสตร์เพื่อกระตุ้นการตอบสนองกลับ ได้แก่ คำถามแสดงถึงกาลเวลา (อดีต ปัจจุบัน อนาคต) คำถามแสดงถึงประเด็นสำคัญ (ความจริงเชิงประจักษ์ การคาดคะเน) คำถามแสดงถึงมุมมอง (ภายใน ภายนอก) คำถามแสดงถึงความสัมพันธ์ และคำถามแสดงถึงอุปสรรค เป็นต้น

จากการทบทวนวรรณกรรมข้างต้นที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการตั้งคำถามข้างต้นจึงนำไปสู่การตั้งคำถามอย่างเป็นระบบสำหรับผู้บริหารในแต่ละอุตสาหกรรม ได้แก่ ผลិតภัณฑ์เกษตร ประมง ผลิตภัณฑ์ยางพารา สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม ยานยนต์ ผลิตภัณฑ์ไม้ อิเล็กทรอนิกส์ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สุขภาพ การท่องเที่ยว โลจิสติกส์ และการบิน เพื่อการรวบรวมข้อมูลสำหรับงานวิจัยนี้

3. วิธีการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยได้มีการวิเคราะห์ถึงแนวทางคำถามที่ผู้บริหารต้องการทราบ โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ การสนทนากลุ่ม (Focus Group) เป็นการสนทนาระหว่างกลุ่มผู้ให้ข้อมูลกับผู้วิจัยซึ่งเป็นทั้งผู้ดำเนินการสนทนาและผู้จุดประเด็นการสนทนา เพื่อให้สมาชิกในกลุ่มได้แสดงความคิดเห็นต่อประเด็นของการสนทนาอย่างกว้างขวาง เหตุผลที่ใช้การสนทนากลุ่มสำหรับการศึกษานี้เพราะเป็นวิธีที่ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายสามารถรวบรวมข้อมูลได้อย่างรวดเร็วและใช้เวลาน้อยด้วยการพูดคุยร่วมกันมากกว่าการตอบคำถามหรือการสัมภาษณ์ โดยมีความเชื่อว่าเมื่อกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่มีประสบการณ์จะมีโอกาสแสดงความคิดเห็นเพื่อให้ข้อมูลได้มากกว่าการให้สัมภาษณ์เป็นรายบุคคล นอกจากนี้ข้อมูลที่ได้จากการจัดกลุ่มสนทนาจะมีความลึกซึ้งและสามารถรวบรวมข้อมูลในประเด็นปัญหาที่เฉพาะเจาะจงเนื่องจากผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้บริหารที่มีความรู้และความเชี่ยวชาญด้านธุรกิจระหว่างประเทศในการสนทนาสอดคล้องกับงานวิจัยนี้ ซึ่งต้องการรวบรวมแนวทางคำถามที่ผู้บริหารต้องการทราบหากมีการสร้างแหล่งให้บริการด้านข้อมูลสารสนเทศสำหรับ AEC โดยเกณฑ์ที่ใช้ในการคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลสำหรับการสนทนากลุ่ม คือ การเชิญผู้ทรงคุณวุฒิอยู่ในระดับผู้บริหารในธุรกิจผลิตสินค้าและบริการที่เป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวางเพื่อร่วมสนทนาในมุมมองเชิงวิชาการ จำนวน 6 คน เช่น ผู้บริหารธุรกิจรับจัดการขนส่งสินค้าระหว่างประเทศและการขนส่งสินค้าชายแดน อดีตผู้บริหารระดับสูงของภาครัฐที่ทำหน้าที่ตัดสินใจกำหนดนโยบายภาครัฐด้านการค้าระหว่างประเทศ และผู้บริหารกิจการนำเข้าและส่งออกสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรม เป็นต้น โดยกลุ่มผู้เข้าร่วมไม่รู้จักกันหรือหากรู้จักกันต้องไม่ให้เกิดข้อจำกัดในการแสดงความคิดเห็น หรือแสดงความคิดเห็นที่เข้าข้างกัน นอกจากนี้

นี้ผู้เข้าร่วมการสนทนาเป็นกลุ่มที่ไม่มีความต่างกันภายในกลุ่ม เพื่อไม่ให้เกิดประเด็นที่นอกเหนือไปจากเรื่องที่ต้องการเก็บข้อมูล หรือเกิดการความขัดแย้งในการสนทนาและสามารถให้ข้อมูลในการวิจัยได้มากที่สุด หลังจากนั้นแล้วจึงนำข้อมูลที่ได้อามาวิเคราะห์เนื้อหาและจัดหมวดหมู่ (Content Analysis) โดยการสรุปข้อมูลจากการสื่อสารและจัดกลุ่มประเภทของเนื้อหาอย่างเป็นระบบ

4. ผลการศึกษา

จากการสนทนากลุ่มกับผู้ทรงคุณวุฒิพบว่ามีความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกัน คือมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ประเทศไทยต้องจัดตั้งศูนย์กลางเพื่อให้บริการข้อมูล / ข้อมูลธุรกิจอัจฉริยะสำหรับผู้บริหารในการดำเนินธุรกิจในแต่ละประเทศสมาชิกอาเซียนได้อย่างประสบผลสำเร็จสามารถเห็นถึงโอกาส และอุปสรรคที่จะเกิดขึ้นในอนาคต และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยความต้องการด้านข้อมูลสามารถแบ่งออกเป็นข้อมูลระดับมหภาค (Macro Data) และข้อมูลระดับอุตสาหกรรม (Industry Data)

4.1 ข้อมูลระดับมหภาค

ผลการวิเคราะห์จากกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นสอดคล้องกันเกี่ยวกับความต้องการข้อมูลสารสนเทศทั้งระดับมหภาคซึ่งเป็นข้อมูลพื้นฐานต่างๆ ของแต่ละประเทศ เพื่อใช้สนับสนุนการตัดสินใจในรูปแบบหลากหลายมิติสำหรับผู้บริหารธุรกิจสำหรับการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของความเห็นด้วยจากผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับคำถามด้านข้อมูลระดับมหภาค

คำถามผู้บริหารสำหรับข้อมูลระดับมหภาค	ความเห็นด้วยของผู้ทรงคุณวุฒิ	
	จำนวน	ร้อยละ
1. ผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศมีมูลค่าเท่าไรต่อปีและอัตราการเปลี่ยนแปลงเป็นอย่างไร	6	100.00
2. ผลิตภัณฑ์ประชาชาติมีมูลค่าเท่าไรต่อปีและอัตราการเปลี่ยนแปลงเป็นอย่างไร	6	100.00
3. รายได้ประชาชาติมีมูลค่าเท่าไรต่อปีและอัตราการเปลี่ยนแปลงเป็นอย่างไร	6	100.00
4. การนำเข้าสินค้ามีมูลค่าเท่าไรต่อปีและอัตราการเปลี่ยนแปลงเป็นอย่างไร	6	100.00
5. การส่งออกสินค้ามีมูลค่าเท่าไรต่อปีและอัตราการเปลี่ยนแปลงเป็นอย่างไร	6	100.00
6. การว่างงานมีจำนวนและอัตราเป็นเท่าไรต่อปี	5	83.33
7. จำนวนและอัตราการเติบโตของโรงงานที่ได้รับอนุญาตมีจำนวนและอัตราเป็นเท่าไรต่อปี	4	66.67
8. ดุลการค้ามีมูลค่าเท่าไรต่อปีและอัตราการเปลี่ยนแปลงเป็นอย่างไร	6	100.00
9. ดุลการชำระเงินมีมูลค่าเท่าไรต่อปีและอัตราการเปลี่ยนแปลงเป็นอย่างไร	6	100.00
10. อัตราดอกเบี้ยเป็นเท่าไร	5	83.33
11. อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศเป็นอย่างไร	6	100.00
12. อัตราภาษีเป็นอย่างไร	6	100.00
13. อัตราการเติบโตของสาธารณูปโภคพื้นฐานเป็นอย่างไร	6	100.00
14. กฎระเบียบ นโยบาย และธรรมเนียมเป็นอย่างไร	6	100.00
15. ความรู้พื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับประเทศที่จะไปลงทุนเป็นอย่างไร	6	100.00

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นถึงข้อมูลพื้นฐานด้านต่างๆ ซึ่งกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิให้ความคิดเห็นที่สอดคล้องกันว่าเป็นคำถามขั้นพื้นฐานของผู้บริหารเกี่ยวกับข้อมูลระดับมหภาคซึ่งเป็นเครื่องชี้ภาวะเศรษฐกิจของแต่ละประเทศซึ่งไม่ว่าผู้บริหารองค์การของอุตสาหกรรมใดก็ตามต่างต้องการข้อมูลที่เกี่ยวข้องด้านเศรษฐศาสตร์มหภาคในการประกอบการตัดสินใจเพื่อการลงทุนในการดำเนินธุรกิจและการบริหารงานต่างๆ ซึ่งทำให้สามารถปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจได้และเป็นการลดความเสี่ยงได้ ทั้งนี้ข้อมูลระดับมหภาคสำหรับประเทศไทยมีหน่วยงานที่ให้บริการข้อมูลเหล่านี้หลายแห่ง อาทิ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กระทรวงการคลัง ธนาคารแห่งประเทศไทย และสำนักงานสถิติแห่งชาติ เป็นต้น โดยเป็นข้อมูลในเรื่องของผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศ รายได้ประชาชาติ ข้อมูลการนำเข้าและส่งออก ข้อมูลสาธารณูปโภคพื้นฐาน ข้อมูลด้านการเงิน และข้อมูลด้านแรงงาน สอดคล้องกับผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความคิดเห็นในเรื่องข้อมูลพื้นฐานว่าเป็นเรื่องที่มีความจำเป็น ดังใจความนี้ “สารสนเทศเป็นสิ่งสำคัญ ยกตัวอย่างเช่นเมื่อต่างชาติจะเข้ามาลงทุน จะมีการตั้งคำถามถึงค่าใช้จ่ายพื้นฐานของประเทศนั้นๆ ซึ่งข้อมูลพื้นฐานควรทำในประเทศก่อน แล้วค่อยขยายไปของประเทศอื่น” ซึ่งได้ให้ความสำคัญกับข้อมูลพื้นฐานเพื่อประกอบการพิจารณาการเข้าลงทุนในประเทศต่างๆ ทั้งนี้ข้อมูลค่าใช้จ่ายพื้นฐานของแต่ละประเทศก็มีความสำคัญ ถือเป็นปัจจัยในการคำนวณต้นทุน ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิท่านอื่นที่ได้แสดงความคิดเห็นไว้ว่า “ในการลงทุนในแต่ละประเทศมีความแตกต่างกันในเรื่องของการสนับสนุนจากประเทศนั้นๆ รวมถึงความรู้ของแรงงานในประเทศนั้นๆ ว่ามีความรู้ความสามารถเพียงพอต่อการเข้าไปลงทุนหรือไม่ หรือจำเป็นต้องมีการสร้างความรู้ก่อนการเข้าลงทุน” ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของข้อมูลพื้นฐานของแต่ละประเทศที่ผู้บริหารต้องการทราบก่อนการตัดสินใจเข้าไปดำเนินธุรกิจ

นอกจากนี้ผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นสอดคล้องกับแนวทางคำถามสำหรับผู้บริหารที่ผู้วิจัยกลั่นกรองขึ้น โดยให้ความคิดเห็นว่า “ในแต่ละประเทศมีความแตกต่างของกฎระเบียบ นโยบาย และธรรมเนียม รวมไปถึงการทำธุรกรรมทางการเงิน การเชื่อมโยงของข้อมูล อัตราภาษี และเมื่อได้กำไรแล้วการนำเงินกลับประเทศต้องมีกฎระเบียบอะไรหรือไม่ ถ้าจะเข้าไปลงทุนเราสามารถทำอะไรได้บ้าง มีสิทธิพิเศษใดรองรับบ้าง” ทั้งนี้เนื่องจากระเบียบข้อบังคับเป็นเรื่องที่จะต้องมีการศึกษาเพื่อให้เกิดความเข้าใจก่อนการเข้าลงทุน เพื่อให้ทราบถึงสิ่งที่ควรปฏิบัติ หรือข้อจำกัดที่ไม่สามารถทำได้ในแต่ละพื้นที่ ในแต่ละประเทศ และสิทธิพิเศษจากนโยบายสนับสนุนการลงทุนต่างๆ ที่ควรได้รับ

4.2 ข้อมูลระดับอุตสาหกรรม

เป็นข้อมูลตามสาขาของอุตสาหกรรม โดยจำแนกตาม AEC ที่ได้กำหนดการค้าเสรีสินค้าและบริการ 12 สาขา ได้แก่ ผลิตภัณฑ์เกษตร ประมง ผลิตภัณฑ์ยางพารา สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม ยานยนต์ ผลิตภัณฑ์ไม้ อิเล็กทรอนิกส์ เทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสารสุขภาพ การท่องเที่ยว โลจิสติกส์ และการบิน โดยผลการวิเคราะห์ที่มาจากผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งสามารถสรุปประเด็นด้านเนื้อหาโดยแยกตามประเภทคำถามผู้บริหาร ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 สรุปประเด็นด้านเนื้อหาแยกตามประเภทคำถามผู้บริหาร

ประเด็นด้านเนื้อหา	ประเภทคำถาม					รวม
	ด้านภาษี	ด้านการเติบโตของสินค้าและบริการ	ด้านกฎระเบียบนโยบายและมาตรฐาน	ด้านค่าธรรมเนียมและค่าบริการ	ด้านอื่นๆ	
ความถี่	8	12	21	8	13	60
ร้อยละ	13.33	16.67	35.00	13.33	21.67	100.00

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่า ประเภทของคำถามผู้บริหารพบว่า อันดับที่ 1 คือ คำถามด้านกฎระเบียบ นโยบาย และมาตรฐาน ร้อยละ 35 อันดับที่ 2 คือ คำถามด้านอื่นๆ ที่เป็นเฉพาะของแต่ละอุตสาหกรรม ร้อยละ 21.67 และอันดับที่ 3 คือ คำถามด้านการเติบโตของสินค้าหรือบริการ ร้อยละ 16.67

นอกจากนี้ ผลการวิเคราะห์พบว่า ผู้บริหารต้องการทราบข้อมูลในส่วนที่เป็นรายละเอียดย่อยลงไปถึงแผนการลงทุนของแต่ละประเทศ เพราะสามารถคาดการณ์ได้ถึงโอกาสที่จะลงทุนในด้านต่างๆ เพิ่มเติม โดยผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกันว่า “ในการทำธุรกิจต้องทราบถึงแผนการพัฒนาประเทศของแต่ละประเทศ เนื่องจากเมื่อประเทศนั้นๆ มีการลงทุนด้านใดด้านหนึ่ง จะเป็นโอกาสของนักลงทุนที่จะมองหาช่องทางในการเข้าไปลงทุนในธุรกิจที่เกี่ยวข้อง เช่น เมื่อเกิดการพัฒนาเมืองท่า ธุรกิจก่อสร้าง การค้าเฟอร์นิเจอร์ จะเกิดเป็นช่องทางในการเข้าไปลงทุนได้ และต่อเนื่องไปยังธุรกิจท่องเที่ยว เพราะเมื่อเกิดเส้นทางใหม่ ก็จะเกิดแหล่งท่องเที่ยวใหม่ๆ ตามมา” สอดคล้องกับความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิอีกท่านที่ว่า “การพัฒนาเทคโนโลยีหนึ่งอาจส่งผลดีและผลเสียต่อธุรกิจหนึ่ง เช่น เมื่อมีการพัฒนาเชื้อเพลิงใหม่ที่สามารถลดต้นทุนได้ ก็จะเกิดประโยชน์ต่อหลายๆ ธุรกิจที่ต้องใช้เชื้อเพลิง แต่ก็กระทบต่อธุรกิจที่ผลิตเชื้อเพลิงเดิม” ซึ่งแสดงให้เห็นความสำคัญของข้อมูลเพื่อใช้ในการตัดสินใจ โดยประเภทของคำถามผู้บริหารดังกล่าว

มีความสอดคล้องกับการกำหนดแนวทางการศึกษาแยกตามประเภทอุตสาหกรรมในรายละเอียด ซึ่งสามารถสรุปเป็นคำถามผู้บริหารสำหรับข้อมูลระดับอุตสาหกรรม ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 คำถามผู้บริหารสำหรับข้อมูลระดับอุตสาหกรรม

อุตสาหกรรม	คำถามสำหรับผู้บริหาร
1. เกษตรและอาหาร	<ol style="list-style-type: none"> 1) สินค้าเกษตรและอาหารของอาเซียนรายการใดที่ยังไม่มีการยกเลิกภาษีนำเข้าในอาเซียน 2) อาเซียนแต่ละประเทศมีการใช้มาตรการที่มีใช้ภาษี (Non-tariff Barrier) สำหรับสินค้าเกษตรและอาหารที่ส่งออกจากไทยอย่างไรบ้าง 3) สินค้าเกษตรและอาหารรายการใดที่มีการเติบโตดีในตลาดอาเซียน 4) มาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารของอาเซียนแต่ละประเทศมีใช้บังคับกับสินค้าเกษตรและอาหารรายการใด 5) มีผู้ผลิตสินค้าเกษตรและอาหารใดบ้างในอาเซียนที่ได้รับเครื่องหมายรับรองความปลอดภัย ได้แก่ GAP, GMP และ HACCP
2. สาขาประมง	<ol style="list-style-type: none"> 6) อาเซียนแต่ละประเทศมีการใช้มาตรการที่มีใช้ภาษี (Non-tariff Barrier) สำหรับสินค้าผลิตภัณฑ์ประมงที่ส่งออกจากไทยอย่างไรบ้าง 7) สินค้าผลิตภัณฑ์ประมงรายการใดที่มีการเติบโตดีในตลาดอาเซียน 8) เรือประมงสามารถขอรับใบอนุญาตจับปลาและประมงในน่านน้ำต่างประเทศของอาเซียนได้อย่างไร 9) มาตรฐานสินค้าประมงของอาเซียนแต่ละประเทศมีใช้บังคับกับสินค้านรายการใด 10) มีผู้ผลิตสินค้าประมงใดบ้างในอาเซียนที่ได้รับเครื่องหมายรับรองความปลอดภัย ได้แก่ GMP และ HACCP

ตารางที่ 3 คำถามผู้บริหารสำหรับข้อมูลระดับอุตสาหกรรม (ต่อ)

อุตสาหกรรม	คำถามสำหรับผู้บริหาร
3. การบิน	11) สายการบินแต่ละสายในอาเซียนมีเส้นทางบินไปยังท่าอากาศยานใดในอาเซียนบ้าง 12) สายการบินแต่ละสายในอาเซียนคิดค่าบริการขนส่งผู้โดยสารและสินค้าในเส้นทางต่างๆ ในอาเซียนอย่างไรบ้าง 13) ชีตความสามารถของท่าอากาศยานในอาเซียน 14) จำนวนสายการบินที่ทำการบิน ณ ท่าอากาศยานในอาเซียน 15) ค่าธรรมเนียมที่ท่าอากาศยานในอาเซียนเรียกเก็บจากผู้ให้บริการ
4. ผลิตภัณฑ์ไม้	16) สินค้าผลิตภัณฑ์ไม้รายการใดที่ยังไม่มีการยกเลิกภาษีนำเข้าในอาเซียน 17) อาเซียนแต่ละประเทศมีการใช้มาตรการที่มีใช้ภาษี (Non-tariff Barrier) สำหรับสินค้าผลิตภัณฑ์ไม้ที่นำเข้าอย่างไรบ้าง 18) สินค้าผลิตภัณฑ์ไม้รายการใดที่มีการเติบโตได้ดีในตลาดอาเซียน 19) มีกฎระเบียบใดที่เกี่ยวข้องในการลงทุนทำสวนป่าไม้ในตลาดอาเซียน 20) การขนส่งสินค้าผลิตภัณฑ์ไม้ผ่านแดนในอาเซียนควรทำอย่างไร
5. ผลิตภัณฑ์ยางพารา	21) ผลิตภัณฑ์ยางพารารายการใดที่มีการเติบโตได้ดีในตลาดอาเซียน 22) อาเซียนแต่ละประเทศมีการใช้มาตรการที่มีใช้ภาษี (Non-tariff Barrier) สำหรับสินค้าผลิตภัณฑ์ยางพาราอย่างไรบ้าง 23) มาตรฐานยางพาราในตลาดอาเซียนเป็นอย่างไร 24) กฎระเบียบด้านเทคนิคสำหรับผลิตภัณฑ์ยางในตลาดอาเซียนเป็นอย่างไร 25) อาเซียนแต่ละประเทศมีปริมาณการผลิตและส่งออกยางพาราเป็นเท่าใด
6. เสื้อผ้าและเครื่องนุ่งห่ม	26) ผลิตภัณฑ์เสื้อผ้าและสิ่งทอใดที่มีการเติบโตได้ดีในตลาดอาเซียน 27) อาเซียนแต่ละประเทศมีการได้สิทธิพิเศษในการส่งออกไปตลาดยุโรปและสหรัฐอเมริกาเท่าใด 28) การออกแบบเสื้อผ้าแบบใดที่สอดคล้องกับความต้องการของอาเซียน

ตารางที่ 3 คำถามผู้บริหารสำหรับข้อมูลระดับอุตสาหกรรม (ต่อ)

อุตสาหกรรม	คำถามสำหรับผู้บริหาร
	29) ควรให้กิจการใดในตลาดอาเซียนรับช่วงการผลิต (Outsource) จากไทย 30) มีกฎระเบียบใดที่เกี่ยวข้องในการลงทุนทำธุรกิจเสื้อผ้าและสิ่งทอในตลาดอาเซียน
7. ยานยนต์	31) ชิ้นส่วนยานยนต์รายการใดที่มีการเติบโตได้ดีในตลาดอาเซียน 32) อาเซียนแต่ละประเทศมีการใช้มาตรการที่มีใช่ภาษี (Non-tariff Barrier) สำหรับสินค้ายานยนต์และชิ้นส่วนอย่างไรบ้าง 33) มาตรฐานยานยนต์และชิ้นส่วนยานยนต์ในตลาดอาเซียนเป็นอย่างไร 34) อาเซียนมีการพัฒนามาตรฐานฝีมือแรงงานด้านยานยนต์อย่างไร 35) มีกฎระเบียบใดที่เกี่ยวข้องในการลงทุนทำธุรกิจยานยนต์และชิ้นส่วนในตลาดอาเซียน
8. อิเล็กทรอนิกส์	36) สินค้าอิเล็กทรอนิกส์และเครื่องใช้ไฟฟ้ารายการใดที่มีการเติบโตได้ดีในตลาดอาเซียน 37) อาเซียนแต่ละประเทศมีการใช้มาตรการที่มีใช่ภาษี (Non-tariff Barrier) สำหรับสินค้าอิเล็กทรอนิกส์และเครื่องใช้ไฟฟ้าอย่างไรบ้าง 38) มาตรฐานอิเล็กทรอนิกส์และเครื่องใช้ไฟฟ้าในตลาดอาเซียนเป็นอย่างไร 39) มีกฎระเบียบใดที่เกี่ยวข้องในการลงทุนทำธุรกิจอิเล็กทรอนิกส์และเครื่องใช้ไฟฟ้าในตลาดอาเซียน 40) มีธุรกิจของต่างชาติใดบ้างที่เข้ามาลงทุนทำธุรกิจอิเล็กทรอนิกส์และเครื่องใช้ไฟฟ้าในตลาดอาเซียน
9. เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	41) บริการเทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสาร และบริการซอฟต์แวร์ประเภทใดที่มีการเติบโตได้ดีในตลาดอาเซียน 42) มาตรฐานอุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในตลาดอาเซียนเป็นอย่างไร

ตารางที่ 3 คำถามผู้บริหารสำหรับข้อมูลระดับอุตสาหกรรม (ต่อ)

อุตสาหกรรม	คำถามสำหรับผู้บริหาร
	43) นโยบายรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ในอาเซียนเป็นอย่างไร 44) กฎหมายพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ในตลาดอาเซียนเป็นเช่นไร 45) มีธุรกิจของต่างชาติใดบ้างที่เข้ามาลงทุนทำธุรกิจเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในตลาดอาเซียน
10. สุขภาพ	46) สินค้าสุขภาพและสปารายการใดที่มีการเติบโตได้ดีในตลาดอาเซียน 47) อาเซียนแต่ละประเทศมีการใช้มาตรการที่มีใช่อายี (Non-tariff Barrier) สำหรับสินค้าสุขภาพและสปาหรือไม่ 48) กฎระเบียบด้านเทคนิคสำหรับผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพในตลาดอาเซียนเป็นอย่างไร 49) กฎระเบียบการเข้าไปประกอบธุรกิจรักษาพยาบาลและบริการสุขภาพในอาเซียนเป็นอย่างไร 50) กฎระเบียบการเข้าไปทำงานด้านบริการสุขภาพในตลาดอาเซียนเป็นอย่างไร
11. ท่องเที่ยว	51) ควรจัดโปรแกรมการท่องเที่ยวอย่างไรให้สอดคล้องกับความต้องการของคนวัยหนุ่มสาวของอาเซียน 52) พฤติกรรมการท่องเที่ยวของคนจีนที่เข้ามาท่องเที่ยวในอาเซียนเป็นอย่างไร 53) พฤติกรรมการท่องเที่ยวของคนญี่ปุ่นที่เข้ามาท่องเที่ยวในอาเซียนเป็นอย่างไร 54) พฤติกรรมการท่องเที่ยวของคนยุโรปที่เข้ามาท่องเที่ยวในอาเซียนเป็นอย่างไร 55) กฎระเบียบการเข้าไปประกอบธุรกิจท่องเที่ยวในอาเซียนเป็นอย่างไร

ตารางที่ 3 คำถามผู้บริหารสำหรับข้อมูลระดับอุตสาหกรรม (ต่อ)

อุตสาหกรรม	คำถามสำหรับผู้บริหาร
12. ขนส่ง และโลจิสติกส์	56) นโยบายการขนส่งและโลจิสติกส์ของแต่ละประเทศในอาเซียนเป็นอย่างไร 57) กฎระเบียบการขนส่งสินค้าข้ามแดนและผ่านแดนของแต่ละประเทศในอาเซียนเป็นอย่างไร 58) กฎระเบียบการประกอบธุรกิจขนส่งและโลจิสติกส์ในตลาดอาเซียนเป็นอย่างไร 59) ประตูกำแพงและการเชื่อมต่อการค้าระหว่างประเทศของอาเซียนมีการเก็บค่าธรรมเนียมอย่างไร 60) จะขนส่งสินค้าไปตลาดชายแดน จะหาผู้ประกอบการขนส่งและโลจิสติกส์ได้ที่ไหน

จากตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่า ประเภทของคำถามผู้บริหารของแต่ละอุตสาหกรรมในรายละเอียด พบว่า ส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับเรื่องกฎระเบียบ นโยบาย มาตรฐาน ค่าใช้จ่าย และอัตราการขนส่งสินค้าหรือบริการ เป็นต้น ซึ่งข้อมูลต่างๆ เหล่านี้ สามารถจัดเป็นกลุ่มๆ ได้ เช่น ข้อมูลคู่แข่ง ข้อมูลลูกค้าเป้าหมาย ข้อมูลนโยบายประเทศ ข้อมูลเฉพาะของแต่ละธุรกิจ

5. อภิปรายและสรุปผลการวิจัย

การรวมกลุ่มเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนมีผลกระทบต่อหน่วยงานภาคเอกชนและภาครัฐของไทยในการปรับตัวเพื่อเตรียมความพร้อมรองรับต่อการเปิดตลาดการค้าสินค้า บริการ การลงทุน การแข่งขันด้านต้นทุนการผลิต การปรับเปลี่ยนแหล่งนำเข้าวัตถุดิบและแหล่งส่งออกสินค้า การปรับวิธีการจัดส่งและโลจิสติกส์ การเคลื่อนย้ายเงินทุนและแรงงาน การปรับมาตรฐานคุณภาพการผลิต การทำความเข้าใจกับสภาพวัฒนธรรมการค้า วัฒนธรรมการบริโภค และเศรษฐกิจสังคมในอาเซียนแต่ละประเทศ การปรับเปลี่ยนกฎกติกาการค้าและการลงทุนให้เป็นสากลมากขึ้น การเข้าถึงแหล่งข้อมูลและแหล่งเงินทุน การจับมือเป็นพันธมิตรธุรกิจและระบบโซ่อุปทาน ตลอดจนการพัฒนาความร่วมมือกับประเทศคู่เจรจาอาเซียน ทำให้ผู้บริหารองค์กรธุรกิจหลากหลายสาขามีคำถามขึ้นมากมายว่าข้อมูลลักษณะใดที่ตนเองต้องการเพื่อตอบโจทย์การปรับตัวจากการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จะหาข้อมูลได้จากแหล่งใด ข้อมูลที่ได้มีความน่าเชื่อถือมากเพียงพอ

จะมีการวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลอย่างไร และรูปแบบรายงานผลข้อมูลที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริหารระดับต่างๆ ในธุรกิจที่แตกต่างกันควรจะเป็นอย่างไร ซึ่งแนวคำถามเรื่องการทำธุรกิจระหว่างประเทศสำหรับผู้บริหารในแต่ละธุรกิจล้วนมีความแตกต่างกัน

คณะผู้วิจัยได้พบประเด็นที่น่าสนใจที่นำมาอภิปรายได้ดังนี้ (1) ในการศึกษาข้อมูลจากการสนทนากลุ่มกับผู้ทรงคุณวุฒิและนำข้อมูลที่ได้อาวิเคราะห์เนื้อหาและจัดหมวดหมู่พบว่า สามารถจัดแบ่งประเภทคำถามสำคัญสำหรับผู้บริหารต้องการในการทำธุรกิจภายใต้ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนได้เป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 เป็นคำถามสำหรับข้อมูลระดับมหภาคซึ่งเป็นเครื่องชี้ภาวะเศรษฐกิจสำหรับประกอบการตัดสินใจเพื่อการลงทุนและการบริหารธุรกิจ และเพื่อการปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง รวมถึงเพื่อการลดความเสี่ยงได้ และกลุ่มที่ 2 เป็นคำถามสำหรับข้อมูลระดับอุตสาหกรรม ซึ่งแยกย่อยออกเป็น 12 สาขาย่อย ได้แก่ เกษตรและอาหาร ประมง การบิน ผลิตภัณฑ์ไม้ ผลิตภัณฑ์ทางการแพทย์ เสื้อผ้าและเครื่องนุ่งห่ม ยานยนต์ อิเล็กทรอนิกส์ เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร บริการสุขภาพ ท่องเที่ยว และขนส่งและโลจิสติกส์ โดยสามารถจัดประเภทของคำถามผู้บริหาร ได้แก่ คำถามด้านกฎระเบียบ นโยบาย และมาตรฐาน คำถามด้านอื่นๆ ที่เป็นเฉพาะของแต่ละอุตสาหกรรม คำถามด้านการเติบโตของสินค้าหรือบริการ และคำถามด้านภาษี ค่าธรรมเนียมและค่าบริการ นอกจากนี้ ผลการศึกษาพบว่า ยังไม่มีหน่วยงานใดในประเทศไทยที่รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลทั้งระดับมหภาคและอุตสาหกรรมดังกล่าวที่จำเป็นต้องใช้ในการทำธุรกิจในอาเซียน รวมถึงการจัดกลุ่มข้อมูลต่างๆ เช่น ข้อมูลคู่แข่ง ข้อมูลลูกค้าเป้าหมาย ข้อมูลนโยบายประเทศ และข้อมูลเฉพาะของแต่ละธุรกิจ เพื่อเป็นข้อมูลวิเคราะห์สำหรับการตัดสินใจเพื่อขับเคลื่อนการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นประเทศไทยต้องจัดตั้งศูนย์กลางเพื่อให้บริการข้อมูลธุรกิจอัจฉริยะสำหรับผู้บริหารในการดำเนินธุรกิจในแต่ละประเทศสมาชิกอาเซียนได้ประสบผลสำเร็จ

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ คือ (1) การสร้างองค์ความรู้สำหรับผู้บริหารของแต่ละอุตสาหกรรม ได้ตระหนักถึงความสำคัญของข้อมูลสารสนเทศในระดับมหภาคและระดับอุตสาหกรรม เพื่อเป็นเครื่องมือในการตัดสินใจและการบริหารธุรกิจสำหรับการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ AEC (2) การสร้างโอกาสทางธุรกิจสำหรับองค์การในการเป็นผู้ให้บริการศูนย์ข้อมูลธุรกิจอัจฉริยะที่มีการรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่างๆ ทั้งระดับมหภาคและระดับอุตสาหกรรม มาจัดเก็บเป็นคลังข้อมูลเดียวกัน เพื่อวิเคราะห์และจัดทำรายงานในรูปแบบหลากหลายมิติ

ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการในการวิจัยครั้งนี้ ได้ศึกษาถึงแนวคิดในการตั้งคำถามเพื่อเป็นฐานการศึกษางานวิจัยต่างๆ สำหรับนักวิจัยและนักวิชาการ เพื่อนำไปใช้ในการออกแบบสถาปัตยกรรมของโครงสร้างระบบข้อมูลและรูปแบบของหน่วยงานที่เหมาะสมในการรวบรวม จัดเก็บ และประมวลผล

ข้อมูล โดยงานวิจัยนี้มีแนวคิดพื้นฐานมาจากความสำคัญของข้อมูลเพื่อการตัดสินใจทางธุรกิจ ซึ่งผู้บริหารองค์กรต้องคำนึงถึง (1) การตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ ซึ่งเป็นการตัดสินใจในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพ การแข่งขัน การอยู่รอด การเติบโตของธุรกิจในอนาคต และ (2) การตัดสินใจด้านการจัดการและบริหารขององค์กรในด้านการผลิต การตลาด การเงิน การบริหารทรัพยากรมนุษย์ เป็นต้น นอกจากนี้ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งถัดไป ควรศึกษาถึงโครงสร้างสถาปัตยกรรมทางเทคโนโลยีสารสนเทศของธุรกิจอัจฉริยะหรือศึกษาถึงตัวแปรต่างๆ ที่เป็นปัจจัยซึ่งมีผลต่อความสำเร็จของผู้ให้บริการศูนย์ข้อมูลธุรกิจอัจฉริยะสำหรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ซึ่งข้อมูลที่ต้องใช้ในการตัดสินใจจะมีความหลากหลายทั้งในมิติของประเภทผลิตภัณฑ์ที่ผลิตและจำหน่าย ประเทศคู่ค้า ขนาดกิจการ และประเภทหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่นำข้อมูลไปใช้ในการวางแผน

6. เอกสารอ้างอิง

- กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ. (2551). 50 คำถาม คำตอบ. กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ นนทบุรี.
- กระทรวงพาณิชย์. (2558). สถิติการค้าระหว่างประเทศของไทยปี 2557. (ออนไลน์) สืบค้นจาก: http://www.ops3.moc.go.th/infor/menucomth/stru1_export/export_topn_country/report.asp (วันที่สืบค้น 24 กุมภาพันธ์ 2558).
- จักรกฤษณ์ ดวงพิสดรา. (2556). การพัฒนาศักยภาพผู้ให้บริการโลจิสติกส์ไทยสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน.วารสารวิทยาการจัดการ. ปีที่ 30 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม-ธันวาคม 2558 หน้า 95-118.
- อัทธ์ พิศาลวานิช. (2557). 10 คำถาม-คำตอบที่น่าสนใจสำหรับการลงทุนในพม่า. ศูนย์ข้อมูลการลงทุนไทยในต่างประเทศ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนร่วมกับมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย (ออนไลน์) สืบค้นจาก: http://smartsme.tv/article_detail.php?id=443 (วันที่สืบค้น 24 กุมภาพันธ์ 2558).

References

- ASEAN Secretariat. (2008). ASEAN Economic Community Blueprint. Association of Southeast Asian Nations, Jakarta
- Department of Commerce. United State of America. (2015). Frequently Asked Questions. International Trade Administration (Online) สืบค้นจาก <http://trade.gov/faq.asp> (วันที่สืบค้น 24 กุมภาพันธ์ 2558).

- Department of Trade Negotiations. (2008). 50 Questions and Answers, Department of Trade Negotiations, Ministry of Commerce, Nonthaburi (in Thai).
- Duangphastra, C. (2013), Development of Potentiality of Thai Logistics Service Providers for ASEAN Economic Community, **Journal of Management Sciences**, 30 (2), July-December 2015, Page 95-118 (in Thai).
- Forum for International Trade Training. (2015). 5 key questions before you export into a new international market (Online) สืบค้นจาก <http://www.tradeready.ca/2014/trade-takeaways/5-key-questions-before-you-export-into-new-international-market/> (วันที่สืบค้น 24 กุมภาพันธ์ 2558).
- Ministry of Commerce. (2015). International Trade Statistics of Thailand 2014, (Online) Retrieved on 24 February 2015 from http://www.ops3.moc.go.th/infor/menucomth/stru1_export/export_topn_country/report.asp (in Thai).
- Modiffitt, K. C. (2011). Toward Enhancing Automated Credibility Assessment: A Model for Question Type Classification and Tools for Linguistic Analysis. Doctoral dissertation. University of Arizona, 40-45.
- Pisarnvanich, A. (2014). 10 Interesting Questions-Answers for Investment in Myanmar, Foreign Investment Information Center, Office of Board of Investment and University of the Thai Chamber of Commerce, (online), Retrieved on 24 February 2015 from http://smartsme.tv/article_detail.php?id=443 (in Thai).
- Pomerantz, J. (2005). A linguistic analysis of question taxonomies. *Journal of the American Society for Information Science and Technology*, 56(7), 715-728.
- Rajan, J. (2009). Business Intelligence: Concepts, Components, Techniques and Benefits. *Journal of Theoretical and Applied Information Technology*. 9, 60-70.
- Reinschmidt, J., and Francoise. (2000). A. Business Intelligence Certification Guide, IBM International Technical Support Organization, San Jose, CA.
- Robinson, W. P., and Rackstraw, S. J. (1972). A Question of Answers. London: Routledge and Kegan Paul.
- SCB EIC Analysis Unit. (2012). Business Opportunities for Service Sector under AEC, Siam Commercial Bank, Bangkok.